

Dünyayı ve Onun Yüzde 5'ini İstiyorum!

http://relfe.com/plus_5_turkish.html adresinden alınmıştır.

Fabian yarın kalabalığa yapacağı konuşmayı bir kez daha prova ederken heyecanlıydı. Hep prestij ve güç istemişti, şimdi rüyaları gerçek oluyordu. Gümüş ve altından takı ve süs eşyası yapan bir zanaatkardı, ama hayatını kazanmak için çalışmak ona yetmemeye başladı. Heyecan, rekabet istiyordu ve sonunda planını başlatmak üzereydi.

Nesillerce takas sistemini kullandı insanlar. Bir adam ailesini, tüm ihtiyaçlarını kendisi sağlayarak besledi ya da bir ticaret dalında uzmanlaştı. Üretiminden ne arttırabiliyorsa başka insanların üretiminden artan ile takas etti.

Çarşı yeri hep gürültülü ve tozluysa ama yine de insanlar o bağırp çağırılmayı bekledi ve özellikle de arkadaşlıklarını. Eskiden pek mutlu bir yerdi, şimdilerde ise çok insan ve kavga vardı. Sohbet için zaman kalmadı-yeni bir sistem gerekiyordu.

Genelde insanlar mutluysa ve emeklerinin meyvelerinden memnundular.

Her topluluğun basit bir devleti vardı; her bireyin özgürlük ve haklarının korunduğundan, bireyin kendi isteği dışında bir kişi ya da grupça herhangi bir şey için zorlanmadığından emin olmak için.

Bu, hükümetin tek ve yegâne amacıydı ve devlet adamını seçen grup gönüllü olarak onun geçimini sağlardı.

Ancak çarşı yeri çözemedikleri tek sorundu. Bir bıçak kaç basket mısır ederdi, bir mi yoksa iki mi? Bir inek kaç vagon... ederdi, vesaire vesaire. Kimsenin aklına daha iyi bir sistem gelmiyordu.

Fabian duyuru yaptı: “Bizim takas sisteminin sorunlarına bir çözümüm var, herkes yarınki halk toplantısına davetlidir.”

Ertesi gün şehir meydanına büyük bir kalabalık toplandı, Fabian adına “para” dediği yeni sistemle ilgili herşeyi anlattı. Kulağa hoş geliyordu. “Eee, nasıl başlatacağız?” diye sordu kalabalık.

“Taki ve süs yaptığım altın kusursuz bir metal. Kararmaz ve paslanmaz, uzun süre dayanır. Ben altından sikke yaparım, her sikkeye Lira deriz.”

Para değerlerin nasıl çalışacağını ve “para”nın, takas sisteminden çok daha iyi bir alış-veriş sistemi aracı olacağını açıkladı.

Devlet adamlarından biri “Birileri kazıp altın çıkarır ve kendi paralarını yapabilir.” diye sorguladı.

Fabian’ın cevabı hazırды: “Bu büyük adaletsizlik olur. Sadece hükümet tarafından onaylanan paralar kullanılabilir, bunların üzerine özel işaretler konulur”. Akla uygun görüldü, hem bu şekilde herkese eşit miktar verilmiş olur. Fakat mum yapan “Ben herkesten daha fazlasını hak ediyorum” dedi ve ekledi “herkes benim mumlarımı kullanıyor”. “Hayır” dedi çiftçi “Yiyecek olmazsa hayat olmaz, tabii ki biz en büyük pay bizim olmalı”. Atışmalar sürdü gitti.

Fabian tartışmalara bir süre ses çıkarmadı ve sonunda “Madem bir karara varamıyorsunuz, size önerim benden istediğiniz miktarı kendiniz belirleyin. Miktarda bir kısıtlama yok, sizin geri ödeyebilme kabiliyetiniz dışında. Ne kadar çok isterseniz yılsonunda o kadar geri ödersiniz”. İnsanlar sordu “Sen ne kazanacaksın bundan?”.

“Ben size para sağlayarak bir hizmet sunduğum için bir ücret hak ediyorum. Diyelim ki borçlu olduğunuz yılın sonunda her 100 lira için 105 geri ödersiniz. Bu 5 lira benim ücretim olacak, bu ücrete faiz diyeceğim.”

Bundan başka bir yol yokmuş gibi görüldü, hem de yüzde 5 oldukça ufak bir miktardı. “Gelecek cuma yine gelin başlayalım.”

Fabian hiç zaman kaybetmedi. Gece gündüz para yaptı, haftanın sonunda hazırды. İnsanlar dükkanının önünde kuyruğa girdiler, hükümet paraları denetleyip onayladı ve sistem yürürlüğe koyuldu. Bazıları sadece bir kaç tane ödünç aldı ve yeni sistemi deneye gitti.

Parayı harikulade buldular ve çok geçmeden her şeyin kıymetini altın paralarla ve liralarla belirler oldular. Kıymeti biçilen miktara "fiyat" dediler. Fiyatı, ürüne harcanan işin zorluğuna göre belirlediler. Çok iş gerektiriyorsa fiyatı yüksek, kolay üretiliyorsa ucuz.

Kasabanın birinin tek saatçisi Ali'ydi. Onun fiyatları yüksekti, çünkü müşteriler sırf onun saatlerinden birine sahip olmak için ödemeye hazırды.

Bir gün bir başkası da saat yapmaya başladı ve satış yapmak için ucuz fiyatlar sundu. Ali hemen fiyatlarını düşürmek zorunda kaldı. İki adam da en ucuz fiyata en iyi kaliteyi vermek için çekişir oldular. Bu hakiki serbest rekabetti.

Durum inşaatçılar, ulaşım operatörleri, muhasebeciler, çiftçiler, yani her çalışma alanı için aynıydı. Müşteriler hangisi ucuzsa onu seçtiler-seçme özgürlükleri oldu. Diğer insanların işe atılmasını engelleyen ruhsat ya da gümrük gibi suni düzenlemeler yoktu. Yaşam standardı yükseldi, çok geçmeden insanlar parasız nasıl yaşadıklarını merak eder oldular.

Yılın sonunda Fabian ona borcu olan herkesi ziyaret etti. Bazılarının borç aldıkları paradan daha fazla parası vardı, bu diğerlerinde daha az olması demektir, çünkü ortada belli sayıda sikke vardı. Borcundan çok sikkesi olanlar 100 artı 5 geri ödediler, fakat yine de devam etmek için borç almaları gerekti.

Ötekiler, hayatlarında ilk kez borçta olduklarını fark ettiler. Fabian onlara yeniden borç vermeden önce malvarlıklarının bazılarını el koydu. Herkes tekrar denemeye ve bulunması pek zor 5 lirayı kazanmaya gitti.

Kimse farkına bile varmadı ki, bütün liralara geri ödenmeden ülke borçtan kurtulamazdı, fakat yine de her 100'de arttırılan ve hiç borç verilmeyen şu 5 paralar vardı. Fabian'dan başka kimse göremedi ki faizin -şu hiç işleme sokulmamış paranın- ödenmesi imkansızdı, bu yüzden birileri mutlaka eksik çıkmak zorundaydı.

Evet Fabian da bir kaç lira harcadı, ama toplam ekonomisinin %5'ini kendine harcaması gibi bir şey söz konusu bile değildi. İnsanlar binlerceydiler, Fabian ise bir kişi. Ayrıca zaten kuyumculukla rahat bir yaşamı vardı.

Fabian'ın dükkanının arkasında kasa odası vardı ve sikkelerinin bir kısmını orada güvencede bırakmak insanlara kolay geldi. Paranın miktarına ve ona bırakıldığı zamana göre bir ücret kesti. Para sahibine depozito karşılığında makbuz kesti.

Doğal olarak kimse alış-verişe gittiğinde bir sürü parayı yanında taşımazdı. Almak istedikleri malın değerinde bir makbuzu dükkan sahibine verirdi.

Dükkan sahipleri makbuzların gerçekliğini ve Fabian'a götürüp eşit miktarda para toplama fikrini kabul etti. Altın sikkeler yerine makbuzlar elden ele dolaşır oldu. İnsanlar makbuzların en az sikkeler kadar iyi olduğuna inandılar.

Çok geçmeden Fabian, nadiren birilerinin altın sikkesini almaya geldiğini fark etti.

Kendi kendine "Bütün altınları mülkiyetinde bulunduran benim ve hala çok çalışan bir zanaatkarım. Akıl alır gibi değil. Burada bekleyen ve nadiren alınan altın için bana faiz ödemeye memnun olacak bir düzine insan var.

Altın benim değil, doğru, fakat benim mülkiyetim içinde, bütün mesele de bu. Sikke yapmama bile gerek yok, mahzendeki sikkeleri kullanabilirim".

Başlangıçta çok tedbirliydi, her seferinde sadece biraz biraz ödünç veriyor ve olağanüstü teminatlar alıyordu. Ancak yavaş yavaş gözü açıldı, ödünç miktarları büyüdü.

Bir gün yüklüce miktarda ödünç istendi. "Bütün bu parayı taşımak yerine isminize bir depozit yaparız, sonra da paraların değeri kadar makbuzlar veririz size" diye önerdi Fabian. Borcu alan razı oldu ve gitti bir sürü makbuzla. Ödünç vermesine rağmen altınlar kasa odada kaldı. Müşteri gittikten sonra Fabian gülümsedi. Hem çaba harcamayacak hem de sahip olabilecekti. Altını ödünç verebilir buna rağmen mülkiyetinde tutmaya devam edebilirdi.

Dostlar, yabancılar hatta düşmanlar bile işlerini yürütmek için sermayeye ihtiyaç duydular ve güvence verebildikleri sürece istedikleri kadar borç aldılar. Fabian makbuz yazmak suretiyle kasadaki altınların değerinin bir kaçı kadar "borç" verebilirdi, altının sahibi bile olmadan. Gerçek sahipler altınlarını almaya gelmediği ve insanların itimatı devam ettiği sürece her şey yolundaydı.

Herkesin borçlarını ve kredilerini gösteren bir defter tuttu. Borç verme işi pek kazançlı bir iş olmuştu doğrusu.

Toplumdaki sosyal yeri de serveti kadar hızlı yükseldi. Önemli bir adam oluyordu, hürmet ediliyordu. Mali konularda her sözü sanki kutsal bir beyanattı.

Diğer kasabaların kuyumcuları onun yaptıklarını merak eder oldular ve görmeye gittiler bir gün. Ne yaptığını anlattı onlara ama gizli kalması gerektiğini önemle vurguladı.

Planları ortaya çıkarsa entrikaları suya düşerdi, bu yüzden gizli bir ittifak kurdular.

Her biri kasabalarına dönüp Fabian'ın öğrettiklerini uygulamaya başladılar.

Makbuzları altının kendisi gibi değerli kabul etti insanlar ve altına yapıldığı gibi, pek çok makbuz güvenlik için depozit verildi. Bir tüccar mal almak isterse tek yaptığı Fabian'a parayı kendi hesabından diğer tüccarın hesabına aktarmasını söyleyen kısa bir not yazmaktı. Bu Fabian'ın sadece bir kaç dakikasını alıyordu.

Bu yöntem çok tutulur oldu, bu talimat pusulalarına "çek" dediler.

Bir gece geç saatlerde kuyumcular yeniden toplandılar, Fabian onlara yeni planını açıkladı. Ertesi gün devlet erkaniyla bir toplantı yaptılar ve Fabian başladı: "Kullandığımız makbuzlar çok tutuldu. Şüphe yok ki erkandakilerin çoğu bunları kullanıyor ve yararlı buluyor." Hepsi kafalarıyla onayladı ve ne problem olduğunu merak ettiler. "Bazı makbuzlar kalpazanlarca kopya edildi. Bunun durdurulması gerek."

Devlet adamları telaşa kapıldı. "Ne yapmalı şimdi?" diye sordular. Fabian "Önerim şudur: önce yeni makbuz basma işini hükümete bırakalım, özel bir kağıt üzerine ve anlaşılması güç desenlerle, sonra da her biri hükümet başkanınca imzalanır. Biz kuyumcular baskı masrafını ödemekten memnun oluruz, hem makbuz yazma işinden zaman kazanmış oluruz." dedi. Erkan akıl yürüttü "Kalpazanlara karşı halkı korumak bizim işimiz ve öneri iyi bir fikir gibi görünüyor." Böylece banknotları basmaya karar verdiler.

“İkinci olarak” dedi Fabian, “bazı insanlar altın aramaya gittiler ve kendi altınlarını yapıyorlar. Bir yasa çıkarmanızı öneririm ki eline altın geçen herkes bunları size teslim etsin. Tabii ki banknotların ve paraların masrafları geri ödenecektir.”

Fikir kulağa iyi geldi ve üzerinde çok düşünmeden, büyük miktarlarda yeni banknotlar bastılar. Her birinin üzerinde değeri yazıyordu- 1 Lira, 2 Lira, 5 Lira, 10 Lira gibi. Küçük miktardaki basım masrafı da kuyumcularca ödendi.

Banknotları taşıması kolaydı ve kısa zamanda insanlardan kabul gördü. Revaçta olmalarına rağmen hala banknot ve bozuk paraların kullanım oranı sadece %10'du. Raporlar pazarın %90'ının çek sistemini kullandığını gösteriyordu.

Planının bir sonraki aşaması başladı. Şimdiye kadar insanlar Fabian'a paralarını koruması için para ödediler. Fabian daha fazla para çekmek için para yatırımlara, yatırdıklarının %3'ü kadar faiz ödemeyi teklif etti.

İnsanların çoğu, borçluların verdiği %5'i tekrar ödünç verdiği ve kazancının aradaki %2'lik fark olduğuna inandı. Ayrıca, paraları kasada korunsun diye para ödemektense %3 almak çok daha iyi diye kimse ona soru da sormadı.

Birikmiş paranın hacmi büyüdü ve kasadaki ilave para ile beraber, Fabian depozit edilmiş her 100 Lira'lık banknot ya da bozuk para için 200 Lira, 300 Lira, 400 Lira, hatta bazen 900 Lira'ya kadar borç verebiliyordu. Bu dokuz da bir oranını geçmemesi için dikkatli olması gerekiyordu, çünkü her 10 kişiden 1'i banknot ya da bozuk paralarını kullanmak için istiyordu.

İstemeye geldiklerinde yeterince para olmazsa insanlar şüphe etmeye başladılar, özellikle de depozit defterleri ne kadar paraları olduğunu gösterirken. Bununla beraber, Fabian, defter üzerinde kendi kendine çek yazarak 900 Liralık borç verdiği 45 liralık faiz isteyebiliyordu-900 Liranın %5'i. Hem borç hem de faiz geri ödendiğinde-945 lira- borç sütunundan 900 lirayı siliyor ama 45 liralık faize el koyuyordu. Bu yüzden kasadan bile çıkmamış her 100 liralık depozit için 3 lira ödemeye mutlu bile oluyordu. Bu şu demektir: depozit edilen her 100 Lira için, pek çok insan kar oranının %2 düşünürken %42 kâr yapmak mümkündü. Diğer kuyumcularda aynısını yaptı. Bir kalem çiziyiyle hiç yoktan para yapıp üstüne de faiz bindirdiler.

Doğru, onlar değil hükümet bastı bozuk para ve banknotları, dağıtması için kuyumculara verdi. Fabian'ın tek harcaması ufak miktardaki basım ücretiydi. Yine de hiç yoktan kredi parası yaratıyor ve üzerine de faiz koyuyorlardı. Pek çoğu para kaynağının hükümetin bir işletmesi olduğuna inanıyordu. İnanışları başka bir şey de borç aldıkları paranın, birilerinin Fabian'a depozit verdiği para olduğuydu, ancak ne gariptir ki borç verildiği

zaman kimsenin depozit verdiği parada azalma olmadı. Herkes aynı anda paralarını depodan çekmeye kalksaydı, düzenbazlıkları ortaya çıkardı.

Banknot ya da bozuk parayla borç istendiğinde bir sorun görülmedi. Fabian hükümete nüfusun ve üretimin artışı yüzünden daha çok banknota ihtiyaçları olduğunu açıklayıp biraz daha banknot basılmasını istedi ve ufak miktarlardaki basım ücretini sağladı.

Bir gün akıllı bir adam Fabian'ı görmeye gitti: "Bu faiz işi yanlış" dedi. "Her 100 lira için 105 lira geri istiyorsun. Bu 5 liralara ödenmesi imkansız çünkü hiç var olmadılar."

Çiftçiler yiyecek, fabrikalar mal üretiyor, fakat sen sadece para üretiyorsun. Varsayalım ki ülkede sadece iki işadama var ve herkesi işe aldık. Her ikimiz de 100'er lira borç alıp 90 Lira'yla maaşları ödedik, 10 Lira ise bizim masraflarımız ve kendi maaşımız. Bu şu anlama gelir: toplam alım gücü 90+10'un iki katı, yani 200 lira. Ancak senden aldığımız borcu ödememiz için ürünleri 210 Lira'ya satmamız gerek. Birimiz başarır ve ürününü 105 Lira'ya satarsa diğer işadama sadece 95 Lira kazanmayı umar. Ayrıca ürünlerinin bir kısmı ortada para kalmadığı için satılamayacaktır.

Diğerinin sana hala 10 Lira borcu olacak ve ancak daha çok borç alarak ödeyebilecektir. Bu sistem imkansız."

Adam devam etti, "105 Lira basmalısın 100'ü bana 5'i sana. Bu şekilde piyasadaki para miktarı 105 olur ve borç ödenebilir."

Fabian sessizce dinledi ve sonunda "Finans ekonomisi derin bir konu oğlum, eğitimi yıllar sürer. Bu sorunlara meraklanmayı bana bırak, sen kendininkilerle ilgilen. Daha verimli olmaya bak, harcamalarını azalt ve daha iyi bir işadama ol. Bu tür durumlarda yardımcı olmaya her zaman hazırım."

Adam ayrıldı ama ikna olmamıştı. Fabian'ın işletmesinde bir yanlışlık vardı ve sorularının cevaplandırılmadığını hissetti.

Ancak, pek çok insan Fabian'ın sözüne saygı gösterdi- "O uzman, diğerlerinin bir yanışı olmalı. Bak memleket nasıl gelişti, üretimimiz arttı, eskisinden de iyi durumdayız."

Borç aldığı paranın faizini kapatmak için tüccar fiyatlarını yükseltmek zorunda kaldı. Maaşla çalışanlar aldıkları paranın çok düşük olduğundan şikayet etti. İşveren, iflas edeceklerini iddia edip maaşları arttırmayı reddetti. Çiftçiler ürünlerine adil bir fiyat alamadılar. Ev kadınları yiyeceğin pek pahalı olduğundan yakındı.

En nihayetinde, daha önce hiç duyulmamış bir şey oldu, bazıları greve gitti. Bazıları fakirleşti, ama arkadaşları ve akrabalarını onlara yardım etmeye bütçesi yetmedi. Çoğunluk etraflarındaki gerçek serveti unuttu –verimli toprak, büyük ormanlar, madenler ve hayvanlar. Sadece para düşünüyorlardı ki o da hep kıttı. Fakat hiç sistemi sorgulamadılar. Hükümetin sistemi yürüttüğüne inandılar.

Bir kaç kişi fazla paralarını birleştirip “borç verme” ve “finans” şirketleri oluşturdular. Yüzde 6 ve üzerinde faiz istediler, Fabian’ın %3’ünden daha iyiydi ama onlar sahip oldukları parayı ödünç veriyorlardı-onların şu esrarengiz, defter üzerinde işaretle yazma suretiyle hiç yoktan para yaratabilme kabiliyetleri yoktu.

Bu finans şirketleri Fabian ve arkadaşlarını telaşlandırdı bir şekilde, bu yüzden kendi şirketlerini kurdular çabucak. Çoğunlukla, kurulmuş şirketleri büyümeden satın aldılar. Kısa zamanda, bütün finans şirketleri onlarını ya da onlar kontrol ediyorlardı.

Ekonominin durumu gittikçe kötüleşti. Ücretli çalışanlar patronların haddinden fazla kar yaptığına kanaat getirdiler. Patronlar ise çalışanların pek tembel olduğunu ve dürüst iş yapmadıklarını söyledi. Herkes bir diğerini suçladı. Hükümetten bir çözüm gelmedi ve zaten yoksulluk halledilmesi gereken ilk soruna benziyordu.

Sosyal yardım projeleri başlattılar ve insanları katılmaya zorlayan yasalar koydular. Bu insanları kızdırdı-komşuya yardımın gönüllü yapıldığı o eski fikirlere inanıyorlardı onlar.

“Bu yasalar hırsızlığı yasallaştırmaktan başka bir şey değil. Her ne sebeple olursa olsun, kişi razı olmadan ondan bir şey almak hırsızlıktan farklı değildir.”

Ancak herkes kendini çaresiz hissetti ve korktular ödemeyince verilen hapis cezalarından. Bu sosyal yardım projeleri fakiri biraz rahatlattı, fakat çok geçmeden sorun geri geldi ve baş etmek için daha fazla paraya ihtiyaç vardı. Bu projelerin masrafı arttıkça arttı ve devletin hacmi büyüdü.

Devlet adamlarının çoğu ellerinden gelenin en iyisini yapan dürüst adamlardı. Kendi insanlarından daha fazla para talep etmek istemediler, sonunda Fabian ve arkadaşlarından borç para almak dışında çareleri kalmadı. Geri nasıl ödeyeceklerine dair hiç bir fikirleri yoktu. Çocuklarının eğitimi için öğretmenlere para veremez oldu veliler. Doktorların ücretini veremediler. Ulaşım teknisyenleri işlerini kapattılar.

Bir devlet bu işleri üstlenmek zorunda kaldı. Öğretmenler, doktorlar ve diğerleri halka memur oldu.

Pek azı işinden haz aldı. Makul bir ücret alıyorlardı ama kimliklerini kaybettiler. Kocaman bir makinede küçük çark dişleri oldular.

Kişisel teşebbüslere mahal yoktu, alın terine takdir pek azdı. Gelirleri sabitlenmişti ve ancak bir üs emekli olduğunda ya da öldüğünde terfi edilebiliyordu.

Çaresizlik içindeki devlet adamları Fabian'ın fikrini sormaya karar verdiler. Onu akıllı ve para sorunlarını çözmesini bilen biri olarak kabul ettiler. Onlar bütün sorunları açıklarken dinledi, en sonunda cevapladı, "Pek çok insan kendi sorunlarını çözemiyor, bunu birilerinin onlar için yapmasına ihtiyaçları var. Eminim, pek çok insanın mutlu olma hakkı olduğunda ve yaşamlarının elzem ihtiyaçlarının karşılanması gerektiğinde anlaşıyorsunuzdur. Önemli sözlerimizden biri "Her birey eşittir" der, öyle değil mi?"

Dengeyi sağlamak için tek yol zenginden fazla servetini almak ve fakire vermektir. Vergileme sistemi. Daha fazlaya sahip olan daha fazla öder. Mali durumlarına göre herkesten vergi toplayın ve herkese ihtiyacına göre verin. Okullar ve hastaneler bütçesi yetmeyeceğine ücretsiz olmalı..."

Şatafatlı idealler üzerine uzun bir konuşma yaptı ve şu sözlerle bitirdi "Bu arada, bana borçlu olduğunuzu unutmayın. Bir süredir borç alıp durmaktasınız. Size yardımcı olmam için en azından faizi ödeyin. Anaparayı borç olarak bırakırız, siz bana sadece faizi ödeyin."

Böylece gittiler ve Fabian'ın felsefesi üzerine ciddi bir şekilde düşünmeden artan oranlı gelir vergisini getirdiler -ne kadar çok kazanırsan o kadar çok vergi oranının yükselir. Hiç kimse sevmedi bunu, ama ya vergi ödediler ya da hapse gittiler.

Ticaret adamı yine fiyatları yükseltmek zorunda kaldı. Ücretli çalışanlar, yüksek ücretlerin işadamlarını işlerini kapatmaya ya da çalışanlarını makinelerle değiştirmeye zorladığını iddia ettiler. Bu daha da fazla işsizliğe sebep oldu ve devlet adamlarını ek sosyal yardım ve projelere zorunlu bıraktı.

Bazı iş sektörleri işlemeye devam etmesi için gümrük tarifesi ve başka koruma düzenlemeleri getirildi, sırf iş istihdamı sağlansın diye. Bir kaç kişi acaba üretimin amacı mal üretmek mi yoksa iş imkanı sağlamak mı diye merak etti.

İşler kötüye gittikçe ücret kontrolü, fiyat kontrolü, her çeşit kontrolü denediler. Hükümet daha fazla para toplamaya çalıştı, satış vergisi, maaş vergisi ve her çeşit vergi. Birileri, buğday çiftçisinden ev hanımına gidene kadar, bir somun ekmeğin 50'den fazla vergiye tutulduğunu olduğunu hesap etti.

"Uzman"lar zuhur etti ve bazıları hükümete seçildi. Fakat yıllık toplantıların her birinden neredeyse hiç bir başarı sağlayamadan geldiler, "yeniden düzenlenen" vergiler haricinde. Ama toplam vergi miktarı hep arttırıldı.

Fabian faiz ödenmelerini istemeye başladı, giderek artan miktarların toplanan vergiden alınıp ona ödenmesi gerekti.

Derken parti politikaları geldi-insanlar hangi hükümet grubunun sorunları daha iyi çözeceği üzerine tartışmaya başladılar. Kişileri, ülküleri, parti yaftalarını, her şeyi tartıştılar, asıl sorun dışında. Mecliste rahatsızlık baş gösteriyordu.

Kasabanın birinde, borcun faizi bir yıl içinde vergiden toplanan parayı geçti. Memleketin her yerinde ödenmeyen faiz arttıkça arttı-ödenmeyen faizin üzerine faiz bindirildi.

Giderek ülkenin gerçek servetinin çoğunun sahibi ve denetçileri Fabian ve arkadaşları oldu, ve bununla insanlar üzerinde daha da büyük denetim de geldi. Ancak hakimiyet süreci henüz bitirilmemişti. Her bir birey denetim altına alınmadan durumun güvenli olmayacağını biliyorlardı.

Sisteme karşı pek çok insan para baskısıyla ya da halka alay konusu olma cezasıyla susturulabilirdi. Bunu yapmak için Fabian ve arkadaşları gazete, televizyon ve radyo istasyonlarının çoğunu satın aldı ve bunları işletecek insanları özenle seçti. Bunların çoğu daha iyi bir dünya isteyen içten insanlardı, fakat hiç bir zaman nasıl kullanıldıklarını fark edemediler. Onların çözümleri hep sonuçlarla uğraşmaktaydı, sorunun sebepleriyle değil.

Değişik gazeteler vardı-bir tane sağcılar için, bir tane solcular için, bir tane çalışanlar, bir tane işverenler, ve benzeri. Hangisine inandığının çok bir önemi yoktu, problemin gerçek sebebi üzerine düşünmedikçe.

Fabian'ın planı tamamlanmak üzereydi-bütün memleket borç içindeydi. Eğitim ve medya ile insanların kafalarını kontrol etmekteydi. İnsanlar o ne isterse ona inanıyor ve düşünüyorlardı.

Bir adamın keyfi için harçayabileceğinden bile daha fazla parası olduktan sonra heyecan olarak ona ne kalır? Yönetici sınıf zihniyeti için cevap iktidar-diğer insanlar üzerinde katı bir iktidar. İdealistler hükümette ve medyada kullanılıyordu, ama Fabian'ın aradığı gerçek kontrolcüler sınıf zihniyetini yönetiyordu.

Kuyumcuların çoğu aynı şekildeydi. Koca bir servetin nasıl hissettirdiğini biliyorlardı ama bu onları daha fazla tatmin etmiyordu. Heyecan ve rekabete ihtiyaçları vardı ve kitlelere iktidar olmak nihai oyundu.

Diğerlerinden üstün olduklarına inanıyorlardı. “Yönetmek bizim hakkımız ve görevimizdir. Kitleler kendileri için neyin iyi olduğunu bilmiyor. Düzene sokulmaya ve organize edilmeye ihtiyaçları var.”

Fabian ve arkadaşları memleketin her yerine borç veren ofisler açtılar. Doğru, onlar gizli gizli ve ayrı ayrı sahip olunmuştu. Teoride, birbirleriyle yarış halindedilerdi, fakat gerçekte birbirlerine pek yakın çalışıyorlardı. Devlet adamlarının bazılarını ikna ederek Para Rezerv Merkezi adında bir enstitü açtılar. Bunu kurmak için kendi paralarını bile kullanmadılar-insanların depozitolarını bir kısmına karşılık kredi yarattılar.

Bu enstitü görünüşte para kaynaklarını denetliyordu, pek garip ama, devlet işletmesi olmasına rağmen hiç bir devlet adamı ya da memuru Yönetim Kurulu’na müsaade edilmiyordu

Devlet artık Fabian’dan doğrudan borç almıyordu, Para Rezerv Merkezi’nin borç senedi sistemini kullanmaya başladılar. Önerilen güvence bir sonraki yılın vergilerden elde edilen yaklaşık gelirdi. Bu Fabian’ın planına uyuyordu -şüpheleri kendi üzerinden meşru bir devlet işletmesine uzaklaştırdı. Ama yine de, perdenin arkasında yöneten oydu.

Dolaylı yoldan, Fabian kontrolü öyle bir ele geçirdi ki devlet onun emirlerini yerine getirmek zorunda kaldı. “Bırakın ülkenin parasını ben kontrol edeyim, kimin yasaları yaptığı umurumda değil” diye böbürlendi. Hangi devlet grubunun seçildiğinin çok da önemi yoktu. Parayı kontrol eden Fabian’dı, ülkenin yaşam enerjisini.

Devlet para kazanıyordu ama her borca faiz uygulanıyordu. Sosyal yardımlar ve dağıtılan sadakalar gitgide artıyordu, çok geçmeden devlet bırakın anaparanın kendisini, faizini bile ödemekte zorlanır oldu.

Böyle olduğu halde, “Para insan yapımı bir sistem. Elbette, hükmetmek için değil hizmet etmek için kullanılabilir” diyen insanlar vardı hala. Ama bu insanlar azaldı ve sesleri, var olmayan bir kar oranları karmaşasında kayboldu.

Yönetimler değişti, parti sloganları değişti, ama esas plan, politika hiç değişmedi. Hangi hükümet “iktidar”da olursa olsun, Fabian nihai amacına her yıl daha da yaklaştı. İnsanların politikaları anlamsızdı. Sonuna kadar vergilendirilmişlerdi, daha fazla ödeyemezlerdi. Fabian’ın son hamlesinin zamanı gelmişti.

Yüzde 10’luk para tedariki hala banknotlar ve sikkeler üzerindeydi. Şüphe uyandırmadan bir şekilde ortadan kaldırılması gerekiyordu. Nakit para kullanan insanlar alıp satarken seçmekte özgürdüler-kendi yaşamları üzerinde hala biraz kontrolleri vardı.

Banknot ve sikke taşımak her zaman güvenli değildi. Yerel bölge sınırları dışında çekler geçerli değildi ve bu yüzden daha kullanışlı bir yol bekliyorlardı. Bir kere daha cevap yine Fabian'dan geldi. Kurumu, herkese üzerinde isimleri, resimleri ve kimlik numaraları yazılı plastik kartlardan bastı.

Gösterildiği her yerde, mağaza sahibi merkezi bilgisayarı arayıp kredi oranını tetkik etti. Eğer temizse, belirli bir miktara kadar kişi istediğini alabiliyordu.

Başlangıçta küçük miktarlarda kredi kullanmaya müsaade edilmişti insanlar, ve bu bir ay içinde geri ödenirse, faiz uygulanmıyordu. Bu çalışanlar için iyi hoştu ama ya işadamları nereden başlasındı? Makineleri kurması, malları üretmesi, maaşları ödemesi, ve mallarını satıp parayı geri ödemesi gerekiyordu. Bir ayı geçerse, her ay borçlu olduğu miktarın %1.5'i ekleniyordu. Bu miktar bir yılda %18'in üzerindeydi.

İşadamlarının bu %18'i satış fiyatlarına eklemek dışında yolu yoktu. Yine, bu fazladan para ya da kredi (% 18) herhangi birine borç verilebilirdi. Memleket sathında, işadamları borç aldıkları 100 Lira'nın karşılığında 118 Lira ödemek gibi imkansız bir görevi üstlenmişti-fakat bu 18 Lira yoktan vazedilmişti.

Oysa Fabian ve arkadaşlarının toplumdaki mevkileri yükseldi. İtibar direkleri olarak hürmet gördüler. Onların finans ya da ekonomik resmi bildirimleri neredeyse dini akideler gibi kabul edildi.

Hiç durmadan artan vergi yükünün altında, küçük ölçekli işletmeler çöktü. Pek çok alanda çalışmak için özel ruhsat gerekiyordu, bu yüzden iş yapmak geri kalanlar için zorlaştı. Yüzlerce yan kuruluşları olan büyük şirketlerin hepsinin sahibi ve yöneticisi Fabian'dı. Bunlar kendi aralarında yarış içindelermiş gibi gözükse de hepsini o kontrol ediyordu. Sonunda rekabetçilerin hepsi işlerini kapattılar. Muslukçular, otomobil tamircileri, elektrikçiler ve diğer küçük işletmelerin çoğu aynı kaderi paylaştılar-Fabian'ın devlet destekli devasa şirketleri tarafında yutulup gittiler.

Fabian bu plastik kartların, banknot ve madeni paraları ortadan kaldırmasını istiyordu. Bütün banknotlar tedavülden kaldırıldığında, sadece bu bilgisayar kart sistemini kullanan işletmeler işini yapabilecekti, planı buydu.

Tasarılarına göre er geç birilerinin kartları karışacak ve ta ki kimlik ispat edilene kadar alıp satamaz hale geleceklerdi. Kendisine nihai iktidarı verecek yeni bir yasanın çıkarılmasını istedi - herkese kimlik numaralarını kafalarına döğme yaptırılmalarını zorunlu kılacak bir yasa. Bu numara ancak, bilgisayara bağlanmış özel bir ışık altında görülebilecekti. Her bilgisayar dev bir bilgisayara bağlanacak ve böylece Fabian herkesin her şeyini bilebilecekti.

***

Okuduğunuz bu hikaye tabii ki kurgu.

Ancak hikayeyi tedirgin edici derecede gerçeğe yakın buluyor ve gerçek hayatta Fabian'ın kim olduğunu öğrenmek istiyorsanız, 16. ve 17. yüzyıllarda yaşamış kuyumcuların aktiviteleri üzerine bir araştırma iyi bir başlangıç noktası olacaktır.

Örneğin, İngiltere Merkez Bankası (The Bank of England) 1694'te açıldı. Kral III. William (William of Orange) Fransa ile yapılan savaşın ardında parasal sıkıntı içindeydi. Kuyumcular ona 1,2 milyon pound (o zaman için inanılmaz bir miktar) "borç" verdiler, belirli şartlar altında:

Faiz oranı %8 olacak.

Hatırlanmalı ki Magna Karta'da belirtildiği üzere faiz uygulamak ve toplamının cezası ölümdür. Kral, kuyumculara banka için tedavüle para çıkarma hakkını bir imtiyazla bahsetti. Bundan evvel, depo ettikleri miktardan fazla miktarda makbuz basma işlemi kesinlikle yasaktı. İmtiyaz beratı bunu yasallaştırdı.

© Larry Hannigan 1971, Australia